

Juridisch • 12:58 • Aangepast om 13:29

Dertien strafrechtelijke onderzoeken naar overtreding Russische sancties

Sonny Motké

Containers in de Rotterdamse Eemhaven. De douane heeft dertien dossiers aangaande transporten overgedragen aan het Openbaar Ministerie, op verdenking van sanctie-overtreding. Foto: Hans van Rhoon/ANP

In het kort

- Het OM verdenkt minstens dertien bedrijven en personen van overtreden sanctiewet.
  - Verdachten zijn mogelijk betrokken bij transport van gesanctioneerde goederen.
  - Sanctie-advocaten niet onder de indruk van aantal opgestarte onderzoeken,
-

Het Openbaar Ministerie is een strafrechtelijk onderzoek gestart naar minstens dertien bedrijven en personen die worden verdacht van het overtreden van Russische sancties. De verdachten zijn mogelijk betrokken bij het transport van goederen die na de inval van Oekraïne op de Europese zwarte lijst zijn geplaatst, waaronder vaartuigen en hout.

Het zijn, voor zo ver bekend, de eerste 'dossiers' die het OM onderzoekt sinds in maart strenge sancties zijn ingevoerd tegen Rusland. Vergelijkende cijfers voor andere EU-landen ontbreken. Navraag van het FD bij de Europese Commissie leert dat vijftien lidstaten een onbekend aantal onderzoeken zijn gestart naar sanctie-overtredingen, oorlogsmisdaden en witwassen.

Het opzettelijk overtreden van de sanctiewet is een misdrijf, waarop een straf staat van maximaal zes jaar cel, of een boete van €90.000. Op onbewuste overtredingen staat een boete van maximaal €22.500 of één jaar hechtenis. Ook kan het OM taakstraffen opleggen, en bedrijven stil leggen.

'Heel weinig'

Sanctie-experts zijn niet onder de indruk van de inspanningen van het OM. 'Dertien dossiers is echt heel weinig, gelet op de hoeveelheid goederen die onze havens passeren', zegt advocaat Heleen over de Linden. De douane meldde dat in het afgelopen half jaar bijna 200.000 uitvoerzendingen zijn gecontroleerd. Dat leidde tot het stopzetten van 240 transporten. Circa de helft is na inspectie weer vrijgegeven. Het restant is nog altijd in onderzoek.

Aanhouding in oosten van het land

De Fiod heeft op 27 september een 55-jarige man uit het oosten het land aangehouden, die wordt verdacht van overtreding van de sanctiewet. Hij wordt ervan verdacht microchips te hebben geleverd die ook voor militaire doeleinden kunnen worden gebruikt.

De Fiod heeft beslag laten leggen op privé- en zakelijke bankrekeningen van de verdachte, de administratie en ook op een handelsvoorraad (elektronische) goederen. Aanleiding voor het onderzoek is een melding van een bank aan de Financial Intelligence Unit.

De Russische wapenindustrie kampt met een ernstig tekort aan deze microchips, zo meldt de Fiod vrijdag. 'De verdachte heeft vermoedelijk bewust gedaan alsof deze goederen een andere bestemming hadden dan de feitelijke eindbestemming Rusland om zo de opgelegde sancties te omzeilen.'

De aantallen doen advocaat Yvo Amar van kantoor BenninkAmar vermoeden dat de in onderzoek zijnde zaken relatief eenvoudig zijn te bewijzen. 'Uit eigen ervaring weet ik dat het vaak 'laaghangend fruit' betreft; heterdaadjes waarmee het snel scoren is, zonder al te veel moeite. Het onderwerp vraagt hier ook om vanwege de vele media-aandacht.'

Niet lichtvoetig

Ondanks herhaalde pogingen van het FD wil het OM inhoudelijk niets kwijt over de dossiers. Duidelijk is wel dat het besluit om tot onderzoek over te gaan, niet lichtvoetig is genomen. Het Functioneel Parket, het onderdeel van het OM gespecialiseerd in economische criminaliteit en fraude, neemt alleen zaken in behandeling die al eerder zijn aangemerkt als verdacht na uitgebreid opsporingsonderzoek van de douane-autoriteiten.

Ook de douane doet geen uitspraken over de aan het OM overgedragen zendingen. Wel heeft minister van Buitenlandse Zaken Wopke Hoekstra afgelopen juli aan de Tweede Kamer gemeld dat één lading goederen door de douane is bevroren. Dit transport betreft gasturbineonderdelen, bestemd voor een Russisch bedrijf, waarvan de eigenaar is gesanctioneerd.

Naast zogenoemde 'dual use'-producten, die militair te gebruiken zijn, zijn goederen gesanctioneerd die van cruciaal belang worden geacht voor de Russische schatkist, zoals papier en karton, luxe tassen en kleding, en bloembollen. Deze week zijn handelsrestricties opnieuw uitgebreid; daarmee denkt de EU Rusland nog eens €7 mrd inkomsten te ontfangen.

Uitwijklanden

Iemand kan ook in het vizier van het OM komen als een transport gaat naar zogenoemde 'uitwijklanden', zoals Kazachstan en Turkije. Het FD berichtte recent dat Nederlandse ondernemers steeds vaker aanvragen krijgen voor gesanctioneerde waar uit deze landen, die in de oorlog kiezen voor een 'gebalanceerde aanpak' tussen globale stabiliteit en eigenbelang. Het is een reëel risico voor exporteurs dat hun waar via deze achterdeur alsnog in Moskou eindigt.

De douane heeft tot september circa 5800 zendingen gecontroleerd, bestemd voor uitwijklanden. Drie daarvan zijn daadwerkelijk stop gezet. Of deze transporten onderwerp zijn van de nu lopende strafrechtelijke onderzoeken van het OM is onbekend.

Nog geen vervolging in Krim-dossiers

Het aantal door het OM in onderzoek genomen sanctiezaken ligt nu al hoger dan de dossiers die betrekking hebben op sancties ingevoerd na de annexatie van het Krim-schiereiland. Recent zijn de laatste van de negen in 2018 opgestarte strafrechtelijke onderzoeken afgerond, die gaan over de bouw van een brug van het Russische vasteland naar de Krim. Het Functioneel Parket heeft nog geen vervolgbesluiten genomen.

Advocaat Heleen over de Linden, die het OM van informatie voorzag in de Krim-onderzoeken, benadrukt dat bij ieder 'sanctie-dossier' al gauw een veelvoud aan verdachten in beeld is. 'Ga maar na: bij één zending is een keten betrokken van bedrijven en personen; van exporteur tot verzekeraar, van chauffeur tot tolk.'

Met medewerking van Ria Cats, EU-correspondent in Brussel

Lees meer

Sancties tegen Rusland makkelijk te omzeilen: 'Er zijn altijd handige Harry's'

'Voor veroveringsplannen heeft Rusland straks geen middelen meer'

Kunstmest, propaganda en Poetins oorlogsbank: de Russische miljarden in Nederland

Laatste nieuws

13:41

FD Gazellen: Etrias is online kampioen in nicheproducten

13:30

De energiebedrijven hebben wat uit te leggen

13:24

'We moeten durven zoeken naar oplossingen die niet in ons DNA zitten'

12:58

Marc Adriani nieuwe hoofdredacteur BNR Nieuwsradio

12:58

Dertien strafrechtelijke onderzoeken naar overtreding Russische sancties

---

Lees al het laatste nieuws

Meer bedrijfsleven

PODCAST
FD Gazellen: Etrias is online kampioen in nicheproducten

TECH EN MEDIA
Marc Adriani nieuwe hoofdredacteur BNR Nieuwsradio

RECENSIES: PODCAST
Een lesje onderhandelen van de FBI

PODCAST
Dagkoers: Waarom het keerpunt op de huizenmarkt nu echt is bereikt

|